

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу CC BY-NC-ND

УДК 272-732.2:364.465(477)»2014/2025»:355.01(470:477)
DOI 10.69550/3041-1467.10.361975

Павло ВАСИЛІВ

доктор наук з богослов'я, доцент кафедри богослов'я факультету богословських і гуманітарних наук, науковий співробітник Науково-дослідного інституту канонічного права і богословських наук, ПЗВО «Івано-Франківська академія Івана Золотоустого», м. Івано-Франківськ, Україна, індекс 76004 (vasylivp@gmail.com)

ORCID: 0000-0001-6523-5570

Ореста КАРПЕНКО

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, Україна, індекс 82100 (okarpenko@dspu.edu.ua)

ORCID: 0000-0003-1841-882X

ResearcherID: 2354981/oresta-karpenko/

Scopus ID: 57211455561

Pavlo VASILIV

PhD hab. (Theology), Associate Professor of the Department of Theology, Faculty of Theological and Humanities, Research Fellow of the Research Institute of Canon Law and Theological Sciences, Ivano-Frankivsk Academy of John Chrysostom, Ivano-Frankivsk, Ukraine, postal code 76004 (vasylivp@gmail.com)

Oresta KARPENKO

PhD hab. (Education), Professor, Department of General Pedagogy and Preschool Education, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24, Ivan Franko Street, Drohobych, Ukraine, postal code 82100 (okarpenko@dspu.edu.ua)

Бібліографічний опис статті: Василів, П., Карпенко, О. (2026). Харитативна діяльність Української греко-католицької церкви в умовах російсько-української війни (2014 – 2025). *Axis Europae*, 10, 67–82. doi: 10.69550/3041-1467.10.361975

Bibliographic Description of the Article: Vasyliv, P., & Karpenko, O. (2026). Kharytatyvna diialnist Ukrainskoi hreko-katolytskoi tserkvy u period rosiisko-ukrainskoi viiny (2014 – 2025) [Charitable Activities of the Ukrainian Greek Catholic Church During the Russo-Ukrainian War (2014 – 2025)]. *Axis Europae*, 10, 67–82. doi: 10.69550/3041-1467.10.361975 [in Ukrainian].

**ХАРИТАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ
УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ
ВІЙНИ (2014 – 2025)**

Анотація. *Мета дослідження* – розкрити харитативну діяльність Української греко-католицької церкви в умовах російсько-української війни 2014 – 2025 рр. **Наукова новизна** полягає у комплексному аналізі гуманітарного, соціального, капеланського, психологічного та освітньо-просвітницького служіння УГКЦ в умовах сучасної війни Росії проти України. Уперше системно показано трансформацію харитативної діяльності Церкви після початку російської агресії у 2014 р. та її масштабне розширення після повномасштабного вторгнення Російської Федерації у 2022 р. **Методологія дослідження** ґрунтується на принципах науковості, авторської об'єктивності, історизму, системності та верифікації. Використано загальнонаукові методи (аналіз, синтез, узагальнення, класифікація), а також спеціально-історичні методи (історико-генетичний, історико-системний, історико-типологічний). **Висновки.** З'ясовано, що в умовах російсько-української війни УГКЦ сформувала одну з найбільш масштабних моделей церковного соціального та гуманітарного служіння в Україні. У 2014 – 2021 рр. діяльність Церкви концентрувалася переважно на підтримці внутрішньо переміщених осіб, військовослужбовців, родин загиблих та мешканців прифронтових територій. Важливу роль у цьому процесі відіграла мережа «Карітас України», яка забезпечувала гуманітарну, психологічну та соціальну допомогу постраждалому населенню. Після початку повномасштабного вторгнення Росії у 2022 р. масштаби харитативної діяльності УГКЦ суттєво зросли. Єпархії, парафії, монаші зромадження, волонтерські мережі та благодійні організації були залучені до евакуації населення, організації прихистків, гуманітарної допомоги, підтримки військових, психологічної реабілітації та міжнародної гуманітарної координації. Важливими напрямками діяльності стали військове капеланство, духовно-психологічна підтримка населення, допомога дітям і родинам загиблих, а також освітньо-просвітницькі ініціативи, спрямовані на формування національної стійкості та збереження української ідентичності. Доведено, що харитативна діяльність УГКЦ стала важливою складовою суспільного спротиву України в умовах російської агресії.

Ключові слова: Українська греко-католицька церква, харитативна діяльність, російсько-українська війна, гуманітарна допомога, військове капеланство, внутрішньо переміщені особи, Карітас України.

**CHARITABLE ACTIVITIES OF THE UKRAINIAN GREEK CATHOLIC
CHURCH DURING THE RUSSO-UKRAINIAN WAR (2014 – 2025)**

Abstract. *The purpose of the study* is to examine the charitable activities of the Ukrainian Greek Catholic Church (UGCC) in the context of the Russo-Ukrainian War of 2014–2025. **The scientific novelty** of the research lies in the comprehensive analysis of the humanitarian, social, chaplaincy, psychological, educational, and awareness-raising ministry of the UGCC during Russia's contemporary war against Ukraine. For the first time, the transformation of the Church's charitable activities following the onset of Russian aggression in 2014 and their large-scale expansion after the full-scale invasion of the Russian

Federation in 2022 have been systematically demonstrated. The research methodology is based on the principles of scientific rigor, authorial objectivity, historicism, systematicity, and verification. The study employs general scientific methods (analysis, synthesis, generalization, classification), as well as special historical methods (historical-genetic, historical-systemic, and historical-typological). Conclusions. It has been established that during the Russo-Ukrainian War the UGCC developed one of the largest models of church-based social and humanitarian ministry in Ukraine. In 2014 – 2021, the Church's activities were primarily focused on supporting internally displaced persons, military personnel, families of fallen soldiers, and residents of frontline territories. An important role in this process was played by the Caritas Ukraine network, which provided humanitarian, psychological, and social assistance to the affected population. Following the beginning of Russia's full-scale invasion in 2022, the scale of the UGCC's charitable activities increased significantly. Eparchies, parishes, monastic communities, volunteer networks, and charitable organizations became involved in the evacuation of civilians, organization of shelters, humanitarian aid, support for the military, psychological rehabilitation, and international humanitarian coordination. Military chaplaincy, spiritual and psychological support for the population, assistance to children and families of fallen soldiers, as well as educational and awareness-raising initiatives aimed at strengthening national resilience and preserving Ukrainian identity became important areas of activity. It has been demonstrated that the charitable activities of the UGCC became an important component of Ukraine's societal resistance in the context of Russian aggression.

Keywords: *Ukrainian Greek Catholic Church, charitable activities, Russo-Ukrainian War, humanitarian aid, military chaplaincy, internally displaced persons, Caritas Ukraine.*

Постановка проблеми. Російська агресія проти України, розпочата у 2014 р. анексією Криму та воєнними діями на Донбасі, спричинила масштабну гуманітарну кризу, що охопила мільйони людей. В умовах недостатньої готовності державних структур до реагування на виклики війни важливу роль у наданні допомоги постраждалому населенню почали відігравати релігійні організації, серед яких особливо активною була Українська греко-католицька церква (УГКЦ). Її харитативна діяльність стала важливою складовою суспільної підтримки внутрішньо переміщених осіб, поранених військовослужбовців, родин загиблих, соціально вразливих категорій населення та мешканців прифронтових територій. Безумовно, ця складова діяльності УГКЦ потребує наукової рефлексії.

Аналіз останніх досліджень. Проблематика соціального та харитативного служіння церков і релігійних організацій висвітлювалася у працях О. Кисельова (Кисельов, 2007), Н. Гаврілової (Гаврілова, 2008), А. Колодного (Колодний, 2012), В. Лючук (Лючук, 2019), Н. Куліш (Куліш, 2021), П. Василюва і В. Токара (Василів, Токар, 2025) та інших дослідників. Окрему групу становлять наукові студії, присвячені характеру та суспільним наслідкам російсько-української війни, зокрема праці М. Галіва, В. Ільницького, М. Гранда, Р. Бурдяка (Галів, Ільницький, 2023; Галів, Гранд, Бойчин, 2024; Галів, Ільницький, Карпенко, 2024; Галів, Бурдяк, 2025) та ін. Певні аспекти гуманітарної й волонтерської діяльності духовенства в умовах війни розглянуто у публікації П. Дворянин і М. Галіва, де проаналізовано участь священників у волонтерському русі та підтримці українського війська (Дворянин, Галів, 2025). Водночас аналіз історіографії засвідчує, що комплексне дослідження харитативної діяльності УГКЦ в умовах російсько-української війни 2014 – 2025 рр. поки що

відсутнє. Недостатньо вивченими залишаються питання гуманітарного служіння УГКЦ, підтримки внутрішньо переміщених осіб, діяльності церковних благодійних структур, капеланського служіння, психологічної допомоги постраждалим та освітньо-просвітницьких ініціатив Церкви в умовах війни.

Мета дослідження – розкрити харитативну діяльність УГКЦ в умовах сучасної гібридної та збройної агресії Росії проти України.

Виклад основного матеріалу. Харитативне служіння УГКЦ у період 2014–2021 рр. ґрунтувалося на соціальному вченні Католицької церкви та традиції християнського милосердя. Глава УГКЦ Блаженніший Святослав неодноразово наголошував на необхідності солідарності з постраждалими від війни та важливості гуманітарної підтримки українського населення. У численних зверненнях він акцентував увагу на моральному обов'язку допомоги жертвам війни, підтримці переселенців і потребі міжнародної солідарності з Україною. Позиція Глави УГКЦ сприяла активізації церковних структур як в Україні, так і за її межами. Одним із перших важливих документів стало «Звернення Блаженнішого Святослава до вірних УГКЦ та всіх людей доброї волі з нагоди Дня Соборності України» 20 січня 2014 р., у якому Глава УГКЦ наголошував на необхідності єдності українського народу в умовах суспільної кризи та зовнішньої загрози. Документ відображав прагнення Церкви підтримати суспільну консолідацію та зберегти державну єдність України (Звернення Блаженнішого Святослава, 2014). Важливе значення мав також «Лист Глави УГКЦ Міністрові оборони України щодо готовності військових капеланів УГКЦ надавати допомогу українському війську» 3 березня 2014 р. У ньому офіційно декларувалася готовність священників УГКЦ здійснювати душпастирську опіку військовослужбовців у зоні бойових дій. Документ став одним із свідчень активного включення Церкви у процес підтримки української армії та розвитку військового капеланства (Лист Глави УГКЦ, 2014). 30 січня 2014 р. побачило світ «Звернення греко-католицького єпископату України з приводу суспільно-політичної ситуації в Україні», у якому єпископи наголошували на неприпустимості насильства, необхідності захисту людської гідності та відповідальності за майбутнє держави. У зверненні також підкреслювалася потреба суспільної солідарності в умовах російської агресії (Звернення греко-католицького єпископату України, 2014).

Одним із найбільш емоційних документів стало звернення Синоду Єпископів УГКЦ «Україна спливає кров'ю!» 3 вересня 2014 р. У ньому архієреї УГКЦ прямо засуджували війну та наголошували на масштабах людських страждань, спричинених російською агресією. Документ акцентував увагу на моральному обов'язку допомоги постраждалим, підтримці військових та необхідності міжнародної солідарності з Україною (Звернення Синоду Єпископів УГКЦ, 2014). У «Зверненні Синоду Єпископів УГКЦ до захисників Батьківщини 2015 року» єпископи УГКЦ висловили підтримку українським військовослужбовцям, наголосивши на їхній жертвовності, мужності та патріотизмі в умовах російсько-української війни. У документі підкреслювалося, що захисники України є оборонцями людської гідності, свободи та миру. Синод акцентував увагу на важливості духовної підтримки війська, діяльності капеланів, волонтерів і благодійників, а також закликав суспільство до солідарності з військовими та родинами загиблих. Окремо наголошувалося на поєднанні молитви з конкретними ділами милосердя та гуманітарної допомоги українському війську (Звернення Синоду Єпископів УГКЦ до захисників Батьківщини, 2015).

В умовах війни церковні структури були змушені оперативно трансформувати форми своєї діяльності, пристосовуючись до нових гуманітарних потреб суспільства. Особливого значення набули питання допомоги внутрішньо переміщеним особам (ВПО), психологічної підтримки постраждалих від війни, гуманітарного забезпечення населення Донбасу та розвитку волонтерських ініціатив. Центральне місце у харитативній діяльності УГКЦ посідала мережа благодійної організації «Карітас України», яка функціонувала як складова міжнародної мережі «Caritas Internationalis». «Карітас України» активно розгорнув гуманітарну допомогу вже у перші місяці війни. За даними організації, станом на 2016 р. гуманітарна ситуація в Україні характеризувалася наявністю понад 1,7 млн внутрішньо переміщених осіб, а також значними проблемами із соціальними виплатами, житлом і медичною допомогою для постраждалого населення (Situation Report, 2016).

У відповідь на ці виклики УГКЦ та «Карітас України» організували широку систему гуманітарної підтримки. Допомога включала: розподіл продуктів харчування; забезпечення засобами гігієни; надання тимчасового житла; юридичні консультації; психологічну допомогу; підтримку дітей і літніх людей; медичну допомогу; соціальний супровід ВПО (Василів, Токар, 2025, с. 2039–2040).

Важливим напрямом діяльності стала підтримка внутрішньо переміщених осіб. У багатьох єпархіях УГКЦ при парафіях створювалися пункти допомоги переселенцям. Значна частина духовенства та мирян долучилася до волонтерської роботи, організовуючи збір гуманітарної допомоги, поселення біженців та соціальний супровід родин, які втратили житло внаслідок бойових дій. У документах «Карітасу України» наголошувалося, що організація прагнула не лише забезпечити базові потреби ВПО, але й сприяти їхній інтеграції у нові громади та зміцненню соціальної стійкості (Mid-term evaluation, 2021; Annual report, 2021).

Особливу увагу УГКЦ приділяла психологічній та духовній підтримці населення. Російсько-українська війна супроводжувалася численними травматичними переживаннями, пов'язаними із загибеллю близьких, вимушеним переселенням, втратою майна та постійним стресом. У зв'язку з цим церковні структури організували реабілітаційні програми, психологічні консультації, дитячі табори та центри соціально-психологічної підтримки. Значна кількість таких ініціатив реалізовувалася за підтримки міжнародних католицьких організацій (Василів, Токар, 2025, с. 2040). УГКЦ також активно підтримувала українських військовослужбовців та їхні родини. Священники здійснювали капеланське служіння у зоні бойових дій, а парафіяльні громади організували збір коштів, медикаментів, одягу та амуніції для українського війська. Харитативна діяльність поєднувалася з душпастирською опікою, що стало однією з характерних особливостей церковного служіння в умовах війни (Бубнюк, 2020, с. 18–20; Томчук, 2020, с. 214–215).

Значну роль у розвитку гуманітарної діяльності УГКЦ відіграла міжнародна співпраця. Через структури Caritas Internationalis та інші католицькі організації УГКЦ залучала фінансову й матеріальну допомогу з багатьох країн світу. У звітах міжнародної мережі Caritas наголошувалося, що українська гуманітарна криза стала одним із важливих напрямів діяльності організації у Європі (Annual report, 2021). Протягом 2014 – 2021 рр. відбувалося інституційне розширення «Карітасу України». За інформацією організації, мережа включала понад 50 місцевих організацій, тисячі працівників і волонтерів, а також сотні парафіяльних центрів допомоги (About Caritas Ukraine, n.d.; Activities, n.d.; Organizational development of the Caritas Ukraine network,

n.d.). Це дозволило створити одну з найбільших церковних гуманітарних мереж в Україні. Важливо, що значна частина волонтерів сама належала до категорії внутрішньо переміщених осіб, що сприяло кращому розумінню потреб постраждалого населення.

У діяльності УГКЦ простежувалося прагнення поєднати короткотермінову гуманітарну допомогу з довготривалими соціальними проєктами. Так, окрім екстреної підтримки, реалізовувалися програми розвитку громад, професійної адаптації переселенців, підтримки дітей із кризових родин та осіб похилого віку. Особливе значення мали проєкти соціальних центрів, спрямовані на зміцнення стійкості місцевих громад в умовах війни (Mid-term evaluation, 2021).

Суттєвим чинником ефективності харитативної діяльності УГКЦ була висока довіра населення до церковних структур. У багатьох випадках саме церковні організації ставали першими інституціями, які надавали допомогу людям у кризових ситуаціях. Це сприяло зростанню авторитету УГКЦ у суспільстві та посиленню її соціальної ролі. Наприклад, уже в перші тижні повномасштабного вторгнення храми та парафіяльні центри УГКЦ у Києві, Львові, Івано-Франківську та інших містах були переобладнані у тимчасові прихистки для внутрішньо переміщених осіб, склади гуманітарної допомоги та пункти евакуації. Навіть Патріарший собор Воскресіння Христового у Києві використовувався як укриття для цивільного населення та координаційний центр допомоги. Одночасно мережа «Карітас України» забезпечувала доставку продуктів, медикаментів і засобів гігієни в регіони бойових дій. «З 24 лютого до початку квітня в підвалі собору регулярно проживало 30–40 людей», – згадував о. Никанор Лоїк. У перші дні повномасштабного вторгнення в соборі перебувало близько 500 людей (Патріарший собор УГКЦ в Києві, 2023). Також важливим свідченням суспільної довіри до церковних структур стала масова участь мирян у волонтерських проєктах УГКЦ. У багатьох випадках саме церковні громади ставали першими осередками допомоги переселенцям і людям, які евакуювалися з прифронтових територій. Це особливо проявилось у 2022 р., коли тисячі людей знаходили тимчасовий прихисток у монастирях, парафіяльних будинках та церковних освітніх закладах.

Водночас діяльність УГКЦ супроводжувалася низкою труднощів. До основних проблем належали: нестача фінансових ресурсів; постійне зростання кількості потребуючих; складна безпекова ситуація на прифронтових територіях; психологічне виснаження волонтерів; потреба у тривалій підтримці постраждалих. Попри це, УГКЦ зуміла сформувати ефективну модель церковного соціального служіння в умовах війни. До 2021 р. її гуманітарна діяльність набула системного характеру й охоплювала різні сфери суспільної підтримки. Досвід, набутий у 2014 – 2021 рр., став важливим підґрунтям для масштабної гуманітарної діяльності Церкви після початку повномасштабного вторгнення Росії у 2022 р. (Василів, Токар, 2025, с. 2041).

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну 24 лютого 2022 р. спричинило безпрецедентну гуманітарну кризу, яка охопила практично всі регіони держави. Масові руйнування цивільної інфраструктури, мільйони внутрішньо переміщених осіб, значні людські втрати, окупація окремих територій та постійні ракетні обстріли кардинально змінили умови функціонування українського суспільства. У цих обставинах УГКЦ суттєво трансформувала власну харитативну діяльність, перетворившись із важливого гуманітарного актора на одну з найбільших церковних структур підтримки населення в умовах війни. Якщо у 2014 – 2021 рр. харитативна діяльність УГКЦ концентрувалася переважно на допомозі внутрішньо переміщеним особам із Донбасу та підтримці військовослужбовців, то після

24 лютого 2022 р. масштаби гуманітарної діяльності Церкви різко зросли. Фактично вся структура УГКЦ – єпархії, парафії, монаші згромадження, благодійні організації, волонтерські мережі – була залучена до підтримки населення. Церковні приміщення масово переобладнувалися у центри прийому біженців, склади гуманітарної допомоги, пункти евакуації та тимчасового проживання. Гуманітарна діяльність УГКЦ у 2022 – 2025 рр. охоплювала кілька ключових напрямів: допомога внутрішньо переміщеним особам; забезпечення населення гуманітарними вантажами; евакуація цивільних; підтримка військових і ветеранів; психологічна та духовна реабілітація; допомога дітям; міжнародна гуманітарна координація; підтримка постраждалих громад.

Одним із перших викликів стала необхідність оперативної евакуації населення із зон бойових дій. Парафії УГКЦ у західних областях України почали приймати тисячі переселенців уже в перші тижні війни. При храмах, семінаріях та монастирях створювалися пункти тимчасового проживання й гуманітарні центри. Зокрема, УГКЦ сформувала мережу з 20 прихистків у Львівській, Івано-Франківській, Тернопільській та Вінницькій областях, а лише споруди Івано-Франківської архієпархії у березні 2022 р. надали прихисток майже 1200 внутрішньо переміщеним особам (Патріарший паломницький центр УГКЦ, 2022; Адміністративні будівлі Івано-Франківської архієпархії, 2022).

Особливу роль у цей період відіграла благодійна організація «Карітас України». Після початку повномасштабного вторгнення організація суттєво розширила масштаби діяльності. За даними «Карітас України», упродовж перших двох років повномасштабної війни допомогу отримали понад три мільйони осіб, що зробило організацію однією з найбільших гуманітарних структур України (Карітас України, 2025). Суттєво трансформувалася й сама структура «Карітасу України». Якщо до 2022 р. організація працювала переважно у форматі локальних соціальних програм, то після початку повномасштабного вторгнення її діяльність набула характеру масштабної кризової гуманітарної операції. Значно збільшилася кількість працівників і волонтерів, були створені нові регіональні центри допомоги, а діяльність охопила практично всю територію держави. Допомога населенню включала: продуктові набори; медикаменти; засоби гігієни; грошові гранти; ремонт пошкодженого житла; юридичний супровід; психологічні консультації; підтримку малого бізнесу та фермерських господарств. У документах гуманітарних структур зазначалося, що війна вимагала переходу від короткотермінової допомоги до довготривалих програм підтримки громад та соціальної стійкості населення (Гуманітарні програми, 2025).

Особливе місце у діяльності УГКЦ займала духовно-психологічна підтримка населення. Повномасштабна війна спричинила масову психологічну травматизацію українського суспільства. У зв'язку з цим Церква значно активізувала реабілітаційні та консультативні програми. Зокрема, у 2023 р. УГКЦ започаткувала спеціальний курс для священників із психологічної підтримки постраждалих від війни людей, спрямований на навчання духовенства розпізнаванню психологічних травм та наданню первинної допомоги постраждалим (УГКЦ започаткує курс для священників, 2023). Крім того, у різних єпархіях реалізовувалися програми психологічної підтримки родин загиблих військовослужбовців. Так, в Івано-Франківській архієпархії УГКЦ упродовж шести місяців тривала спеціальна програма психологічного відновлення для дружин і матерів загиблих воїнів, у якій взяли участь 60 жінок з різних регіонів України (Впродовж шести місяців, 2024). Водночас Департамент військового капеланства УГКЦ організував

групи взаємодопомоги та психологічної підтримки для родин полеглих військових (У Південному відбулися зустрічі, 2026).

Важливим напрямом діяльності стало капеланське служіння. Священники УГКЦ активно працювали у військових частинах, шпиталях, реабілітаційних центрах та прифронтових регіонах. Душпастирська опіка поєднувалася з гуманітарною допомогою, моральною підтримкою військовослужбовців і їхніх родин. Зокрема, військові капелани УГКЦ регулярно здійснювали служіння безпосередньо на фронті, відвідуючи місця дислокації українських військових, проводячи богослужіння, духовні бесіди та надаючи психологічну підтримку воїнам (Військові капелани – поруч на фронті і в тилу, 2022; «Місія військового капелана...», 2023). Водночас у структурі УГКЦ активно діяв Департамент військового капеланства Патріаршої курії, який координував душпастирську опіку військовослужбовців та членів їхніх сімей (Департамент військового капеланства Патріаршої курії УГКЦ, 2025). Після 2022 р. військове капеланство стало одним із найбільш помітних напрямів церковного служіння, а священники УГКЦ – важливими учасниками моральної та духовної підтримки українського війська.

Глава УГКЦ Блаженніший Святослав Шевчук став одним із найбільш активних міжнародних релігійних голосів на підтримку України. У численних зверненнях до міжнародної спільноти він наголошував на необхідності підтримки українського народу та засудженні російської агресії. Після початку повномасштабної війни Предстоятель УГКЦ залишався у Києві, що мало важливе символічне значення для українського суспільства та духовенства. УГКЦ систематично інформувала міжнародну спільноту про гуманітарні наслідки війни та руйнування, завдані російськими військами. «Звернення Блаженнішого Святослава з приводу початку війни в Україні» (24 лютого 2022 р.) стало одним із перших офіційних документів УГКЦ після початку повномасштабного вторгнення Росії. У ньому Глава УГКЦ закликав українців до єдності, молитви та захисту Батьківщини, а також наголосив на необхідності підтримки постраждалого населення й українського війська. Документ відображав реакцію Церкви на початок нової фази російської агресії та окреслював морально-духовні засади суспільного спротиву (Звернення Блаженнішого Святослава, 2022). У наступні декілька днів патріарх УГКЦ Святослав ще декілька разів звертався до українців. У «Зверненні Глави УГКЦ у 105-й день повномасштабної війни» 8 червня 2022 р. Блаженніший Святослав акцентував увагу на масштабах гуманітарної катастрофи, спричиненої війною, та необхідності міжнародної солідарності з Україною. У зверненні порушувалися питання підтримки внутрішньо переміщених осіб, допомоги постраждалим регіонам і духовної витривалості українського суспільства в умовах тривалої війни (Звернення Глави УГКЦ, 2022). Важливим документом стало також посинодальне послання «Я тебе не покину», у якому Синод Єпископів УГКЦ осмислював досвід війни крізь призму християнського служіння та солідарності. У документі наголошувалося на необхідності супроводу постраждалих, підтримки військових, турботи про переселенців та моральної відповідальності християн у час війни. Значна увага приділялася духовному зціленню суспільства та підтримці людей, які пережили травматичний досвід війни (Посинодальне послання Синоду Єпископів УГКЦ, 2023). У «Посланні Архидієцеского Синоду УГКЦ в Україні щодо війни та справедливого миру в контексті нових ідеологій» єпископи УГКЦ розглядали проблему російсько-української війни в ширшому цивілізаційному та моральному контексті. Документ містив роздуми про природу справедливого миру, засудження агресії та

ідеологій, які виправдовують насильство й імперську експансію. Водночас єпископи наголошували на необхідності захисту людської гідності, свободи та права народів на самостійне існування (Послання Архиєрейського Синоду УГКЦ, 2024).

Одним із нових викликів стала діяльність Церкви на деокупованих та прифронтових територіях. Після звільнення окремих регіонів священники та волонтери УГКЦ долучалися до доставки гуманітарної допомоги, підтримки населення та відновлення місцевих громад. Зокрема, церковні гуманітарні місії здійснювали евакуацію людей із небезпечних районів України та доставку допомоги у прифронтові регіони (Патріарший паломницький центр, 2022). Водночас УГКЦ наголошувала на необхідності «євангелізувати через діла милосердя», активно допомагаючи мешканцям сходу, півдня та півночі України, які постраждали від війни (Владика Андрій Хім'як, 2024). Значну увагу приділяли також дітям, які пережили окупацію або втратили батьків унаслідок війни: церковні та благодійні організації реалізовували програми психологічної підтримки, реабілітації та соціальної адаптації дітей із прифронтових і деокупованих територій.

В умовах війни УГКЦ суттєво активізувала власну освітню та просвітницьку діяльність, розглядаючи її як важливий елемент духовної підтримки суспільства, формування національної стійкості та збереження української ідентичності. Освітні ініціативи Церкви охоплювали широкий спектр напрямів – від розвитку шкільної та вищої освіти до просвітницьких, культурних, медійних і молодіжних проєктів. УГКЦ традиційно приділяла значну увагу сфері освіти, однак після початку російської агресії у 2014 р. її освітня діяльність набула нових акцентів. Особливого значення набули питання національно-патріотичного виховання, моральної підтримки молоді, формування громадянської відповідальності та протидії російській пропаганді. У церковних документах і зверненнях наголошувалося, що війна є не лише боротьбою за території, а й боротьбою за цінності, історичну пам'ять та культурну ідентичність українського народу. Єпископи УГКЦ розглядали російсько-українську війну як протистояння між правдою і неправдою, свободою та імперським поневоленням, а також акцентували увагу на необхідності захисту людської гідності, духовної спадщини та національної самобутності України (Послання Архиєрейського Синоду УГКЦ, 2024; «Перемагай зло добром!», 2022).

Висновки. Упродовж російсько-української війни 2014 – 2025 рр. Українська греко-католицька церква сформувала одну з найбільш масштабних і системних моделей церковного харитативного служіння в Україні. В умовах гуманітарної кризи, спричиненої війною, УГКЦ перетворилася на важливого суспільного актора, який поєднав духовну місію з активною соціальною, гуманітарною, освітньою та волонтерською діяльністю. Уже після початку російської агресії у 2014 р. Церква активно долучилася до підтримки внутрішньо переміщених осіб, військовослужбовців, родин загиблих, мешканців прифронтових територій та соціально вразливих груп населення. Особливо важливу роль у цьому процесі відігравала мережа «Карітас України», яка стала однією з найбільших гуманітарних структур держави. Після початку повномасштабного вторгнення Росії у 2022 р. масштаби харитативної діяльності УГКЦ суттєво зросли. Єпархії, парафії, монаші згромадження, благодійні організації та волонтерські мережі були залучені до евакуації населення, організації прихистків, доставки гуманітарної допомоги, підтримки військових, психологічної реабілітації та відновлення постраждалих громад. Важливим напрямом діяльності стало військово-капеланство, яке поєднувало душпастирську опіку з моральною та гуманітарною

підтримкою українського війська. УГКЦ також суттєво активізувала міжнародну діяльність, інформуючи світову спільноту про гуманітарні наслідки війни та потребу підтримки України. Водночас війна сприяла розширенню освітньої та просвітницької діяльності УГКЦ. Церква активно долучилася до формування національної стійкості, збереження історичної пам'яті, розвитку морально-етичної освіти та підтримки молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

Адміністративні будівлі Івано-Франківської архієпархії вже надали прихисток майже 1200 внутрішньо переміщеним особам. (2022). *Інформаційний ресурс Української греко-католицької церкви*. URL: https://archives.ugcc.ua/en/news/administration_buildings_of_the_archdiocese_of_ivanofrankivsk_have_already_provided_shelter_for_almost_1200_internally_displaced_persons_95984.html

Блаженніший Святослав: Це ганьба для людства, що за 4 роки агресора не зупинено. (2026). *Офіційний сайт Української греко-католицької церкви*. URL: <https://ugcc.ua/data/blazhennishyy-svyatoslav-tse-ganba-dlya-lyudstva-shcho-za-4-roky-agresora-ne-zurupeno-8331/>

Бубнюк, В. Л. (2020). Душпастирська опіка в Українському війську та феномен волонтерського руху: досвід, проблеми та перспективи. *Українське військо: сучасність та історична ретроспектива: Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції*, (с. 18–20). Національний університет оборони України імені Івана Черняховського. URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/zbirnyk-ukr-viysko-2020.pdf>

Василів, П. Р., Токар, В. І. (2025). Соціальні ініціативи Української греко-католицької церкви в умовах сучасної російсько-української війни. *Вісник науки та освіти*, 8(38), 37–49. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-8\(38\)-2037-2049](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-8(38)-2037-2049)

Військові капелани – поруч на фронті і в тилу. Відкрита Церква. (2022). *Офіційний сайт Української греко-католицької церкви*. URL: <https://ugcc.ua/data/viyskovi-kaapelany-poruch-na-fronti-i-v-tylu-vidkryta-tserkva-1080/>

Владика Андрій Хім'як: служити, щоб відкривати людям обличчя Бога Отця милосердного. (2024). *Синод Єпископів Української греко-католицької церкви*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/vladyka-andriy-himyak-sluzhyty-shchob-vidkryvaty-lyudyam-oblychchya-boga-ottsya-myloserdnogo-15585/>

Гаврілова, Н. (2008). Урізноманітнення виявів соціального служіння релігійних спільнот. *Українське релігієзнавство*, 48, 70–77.

Галів, М., Бурдяк, Р. (2025). Путін і Гітлер: порівняльні конструкції в українському медійному дискурсі (2014 – 2025). *Вісь Європи – Axis Europae*, 6, 108–130. DOI: <https://doi.org/10.69550/3041-1467.6.326256>

Галів, М., Гранд, М., Бойчин, Р. (2024). Початок повномасштабної війни Росії проти України у висвітленні польського інформаційного порталу «Nowa Europa Wschodnia» (лютий-березень 2022 р.). *Актуальні питання гуманітарних наук*, 72(1), 52–60.

Галів, М., Ільницький, В. (2023). Характер сучасної російсько-української війни (2014 – 2023) вітчизняний історіографічний дискурс. *Проблеми гуманітарних наук. Серія Історія*, 13/55, 47–73.

Галів, М., Ільницький, В., Карпенко, О. (2024). Проблематика геноциду Росії щодо українців в українських засобах масової інформації (2022 – 2024). *Новітня доба*, 12, 75–96.

Глава УГКЦ: Десять років війни росії проти України. (2024). *CREDO Україна*. URL: <https://credo.pro/2024/02/362721>

Гуманітарна допомога постраждалим від війни в Україні. (2025). *Caritas України*. URL: <https://caritas.ua/hum/>

Дворянин, П., Галів, М. (2025). Напрями діяльності українських волонтерів в умовах російсько-української війни: вітчизняний медійний дискурс (2014 – 2022). *Вісник гуманітарних наук*, 8, 1–28. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15788374>

Департамент військового капеланства Патріаршої курії УГКЦ. (2025). *Офіційний сайт Департаменту військового капеланства УГКЦ*. URL: <https://www.kapelanstvo.ugcc.ua/>

Звернення Блаженнішого Святослава до вірних УГКЦ та всіх людей доброї волі з нагоди Дня Соборності України. (2014). *Офіційні документи Української греко-католицької церкви*. URL: <https://docs.ugcc.ua/1316/>

Звернення Блаженнішого Святослава з приводу початку війни в Україні. (2022). *Синод Єпископів Української греко-католицької церкви*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/zvernennya-blazhennishogo-svyatoslava-z-pryvodu-pochatku-viyny-v-ukrayni-8176/>

Звернення Глави УГКЦ у 105-й день повномасштабної війни, 8 червня 2022 року. (2022). *Офіційний сайт Української греко-католицької церкви*. URL: <https://ugcc.ua/data/zvernennya-glavy-ugkts-u-105-y-den-povnomasshtabnoy-viyny-8-cheravnaya-2022-roku-2879/>

Звернення греко-католицького єпископату України з приводу суспільно-політичної ситуації в Україні. (2014). *Офіційні документи Української греко-католицької церкви*. URL: <https://docs.ugcc.ua/1338/>

Звернення Синоду Єпископів УГКЦ 2014 року «Україна спливає кров'ю!». (2014). *Синод Єпископів Української греко-католицької церкви*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/zvernennya-synodu-epyskopiv-ugkts-2014-roku-ukrayna-splyvae-krovyu-169/>

Звернення Синоду Єпископів УГКЦ до захисників Батьківщини 2015 року. (2015). *Синод Єпископів Української греко-католицької церкви*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/zvernennya-synodu-epyskopiv-ugkts-do-zahysnykiv-batktivshchyny-2015-roku-165/>

Кисельов, О. (2007). Урізноманітнення виявів соціального служіння релігійних спільнот України. *Релігійна панорама*, 12, 52–54.

Колодний, А. М. (2012). Мотиви і форми соціального служіння конфесій України. *Практичне релігієзнавство*, 93–201.

Куліш, Н. (2021). Соціальне служіння церков і конфесій на ниві збереження індивідуального та громадського здоров'я сучасних українців. *Українське релігієзнавство*, 93, 49–69.

Лист Глави УГКЦ Міністрові оборони України щодо готовності військових капеланів УГКЦ надавати допомогу українському війську. (2014). *Офіційні документи Української греко-католицької церкви*. URL: <https://docs.ugcc.ua/1353/>

Любчук, В. В. (2019). *Позакультові практики сучасних християнських церков в Україні: теоретичний та емпіричний аспекти дослідження*. Луцьк: Вежа-Друк.

«Місія військового капелана – дбати про дух українського воїна», – о. Ростислав Височан, військовий капелан УГКЦ. (2023). *Департамент військового капеланства Патріаршої курії УГКЦ*. URL: <https://www.kapelanstvo.ugcc.ua/misiia-viyskovoho-kapelana-dbaty-pro-dukh-ukrainskoho-voina-o-rostyslav-vysochan-viyskovyy-kapelan-uhkts/>

Патріарший паломницький центр УГКЦ здійснює евакуацію людей із небезпечних регіонів України. (2022). *Інформаційний ресурс Української греко-католицької церкви*. URL: https://archives.ugcc.ua/en/news/patriarchal_pilgrimage_center_of_the_ugcc_carries_out_the_evacuation_of_people_from_dangerous_regions_97353.html

Патріарший собор УГКЦ в Києві: що треба про нього знати. (2023). *Офіційний сайт Української греко-католицької церкви*. URL: <https://ugcc.ua/data/patriarshyy-sobor-ugkts-v-kyevi-shcho-treba-pro-nogo-znaty-3432/>

Послання Архидієцеского Синоду УГКЦ в Україні щодо війни та справедливого миру в контексті нових ідеологій. (2024). *Синод Єпископів Української греко-католицької церкви*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/poslannya-arhyereyskogo-synodu-ugkts-v-ukraini-shchodo-viynu-ta-spravedlyvogo-myru-v-konteksti-novyh-ideologiy-14198/>

«Перемагай зло добром!» (Рим. 12, 21). Послання Синоду Єпископів УГКЦ 2022 року. (2022). *Офіційні документи Української греко-католицької церкви*. URL: <https://docs.ugcc.ua/1591/>

Томчук, О. А. (2020). Участь священнослужителів у волонтерському русі допомоги Збройним Силам України під час агресії Російської Федерації на Сході України. *Українське військо: сучасність та історична ретроспектива: Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції*, (с. 214–215). Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/zbirnyk-ukr-viysko-2020.pdf>

Церква відкрила свої двері для переселенців і потребуючих. (2022). *Офіційний сайт Української греко-католицької церкви*. URL: <https://ugcc.ua/data/tserkva-vidkryla-svoi-dveri-dlya-pereselentsiv-i-potrebuyuchykh-220/>

«Я тебе не покину»: посинодальне послання Синоду Єпископів Української греко-католицької церкви 2023 року. (2023). *Офіційний сайт Української греко-католицької церкви*. URL: <https://ugcc.ua/data/ya-tebe-ne-pokynu-poslannya-synodu-epyskopiv-ukrainy-skoy-greko-katolytskoy-tserkvy-2023-roku-3713/>

About Caritas Ukraine. (n.d.). *Caritas Ukraine*. URL: <https://caritas.ua/about/>

Activities. (n.d.). *Caritas Ukraine*. URL: <https://caritas.ua/diyalnist/>

Annual report. (2021). *Caritas Internationalis*. URL: <https://www.caritas.org/wp-content/uploads/2025/09/EN-Annual-Report-2021.pdf>

Mid-term evaluation: Advocating for sustainable social services. (2021). *Caritas Ukraine*. URL: https://caritas.ua/wp-content/uploads/2021/03/a_tor-evaluation_advocating-for-sustainable-social-services_2021_ssch_ii.pdf

Organizational development of the Caritas Ukraine network. (n.d.). *Caritas Ukraine*. URL: <https://caritas.ua/organizational-development-of-the-caritas-ukraine-network/>

Situation Report № 2. Response to the humanitarian crisis. (2016). *Caritas Ukraine*. URL: https://caritas.ua/wp-content/uploads/2018/01/SitRep_2.pdf

REFERENCES

Administrativni budivli Ivano-Frankivskoi arkhieparchii vzhe nadaly prykhystok maizhe 1200 vnutrishno peremishchenym osobam [Administrative buildings of the Ivano-Frankivsk Archeparchy have already provided shelter for almost 1,200 internally displaced persons]. (2022). *Informatsiyni resurs Ukrainy skoy hreko-katolytskoy tserkvy*. URL: https://archives.ugcc.ua/en/news/administration_buildings_of_the_archdiocese_of_ivanofrankivsk_have_already_provided_shelter_for_almost_1200_internally_displaced_persons_95984.html [in Ukrainian].

Blazhennishyi Sviatoslav: Tse hanba dlia liudstva, shcho za 4 roky ahresora ne zupyneno [His Beatitude Sviatoslav: It is a disgrace for humanity that the aggressor has not been stopped in four years]. (2026). *Ofitsiyni sait Ukrainkoï hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://ugcc.ua/data/blazhennishyy-svyatoslav-tse-ganba-dlya-lyudstva-shcho-za-4-roky-agresora-ne-zupyneno-8331/> [in Ukrainian].

Bubniuk, V. L. (2020). Dushpastyrska opika v Ukrainkomu viisku ta fenomen volonterskoho rukhu: dosvid, problemy ta perspektyvy [Pastoral care in the Ukrainian military and the phenomenon of the volunteer movement: Experience, problems, and prospects]. In *Ukrainske viisko: suchasnist ta istorychna retrospektyva: Zbirnyk materialiv I Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*, (pp. 18–20). Natsionalnyi universytet oborony Ukrainy imeni Ivana Cherniakhovskoho. URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/zbirnyk-ukr-viisko-2020.pdf> [in Ukrainian].

Vasyliv, P. R., & Tokar, V. I. (2025). Sotsialni initsiatyvy Ukrainkoï hreko-katolytskoi tserkvy v umovakh suchasnoi rosiisko-ukrainkoï viiny [Social initiatives of the Ukrainian Greek Catholic Church in the conditions of the modern Russian-Ukrainian war]. *Visnyk nauky ta osvity*, 8(38), 37–49. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-8\(38\)-2037-2049](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-8(38)-2037-2049) [in Ukrainian].

Viiskovi kapelany – poruch na fronti i v tylu. Vidkryta Tserkva [Military chaplains are near both at the front and in the rear. Open Church]. (2022). *Ofitsiyni sait Ukrainkoï hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://ugcc.ua/data/viiskovi-kapelany-poruch-na-fronti-i-v-tylu-vidkryta-tserkva-1080/> [in Ukrainian].

Vladyka Andrii Khimiak: sluzhyty, shchob vidkryvaty liudiam oblychchia Boha Ottsia myloserdnoho [Bishop Andriy Khymyak: To serve in order to reveal to people the face of God the Merciful Father]. (2024). *Synod Yevyskopiv Ukrainkoï hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/vladyka-andriy-himyak-sluzhyty-shchob-vidkryvaty-lyudyam-oblychchya-boga-ottsya-myloserdnogo-15585/> [in Ukrainian].

Havrilova, N. (2008). Uriznomanitnennia vyjaviv sotsialnogo sluzhinnia relihiinykh spilnot [Diversification of manifestations of social ministry of religious communities]. *Ukrainske relihiieznavstvo*, 48, 70–77. [in Ukrainian].

Haliv, M., & Burdiak, R. (2025). Putin i Hitler: porivnialni konstruktsii v ukrainskomu mediinomu dyskursi (2014 – 2025) [Putin and Hitler: Comparative constructions in the Ukrainian media discourse (2014 – 2025)]. *Vis Yevropy – Axis Europae*, 6, 108–130. DOI: <https://doi.org/10.69550/3041-1467.6.326256> [in Ukrainian].

Haliv, M., Hrand, M., & Boichyn, R. (2024). Pochatok povnomashtabnoi viiny Rosii proty Ukrainy u vysvitleni polskoho informatsiinoho portalu “Nowa Europa Wschodnia” (liutyi-berezen 2022 r.) [The beginning of Russia’s full-scale war against Ukraine in the coverage of the Polish information portal “Nowa Europa Wschodnia” (February–March 2022)]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 72(1), 52–60. [in Ukrainian].

Haliv, M., & Ilnytskyi, V. (2023). Kharakter suchasnoi rosiisko-ukrainkoï viiny (2014 – 2023): vitchyzniani istoriohrafichni dyskurs [The nature of the modern Russian-Ukrainian war (2014 – 2023): Ukrainian historiographical discourse]. *Problemy humanitarnykh nauk. Serii I Istoriia*, 13/55, 47–73. [in Ukrainian].

Haliv, M., Ilnytskyi, V., & Karpenko, O. (2024). Problematyka henotsydu Rosii shchodo ukraintsiv v ukrainskykh zasobakh masovoi informatsii (2022 – 2024) [The issue of Russian genocide against Ukrainians in the Ukrainian mass media (2022 – 2024)]. *Novitnia doba*, 12, 75–96. [in Ukrainian].

Hlava UHKTs: Desiat rokov viiny rosii proty Ukrainy [Head of the UGCC: Ten years of Russia's war against Ukraine]. (2024). *CREDO Ukraina*. URL: <https://credo.pro/2024/02/362721> [in Ukrainian].

Humanitarna dopomoha postrazhdalym vid viiny v Ukraini [Humanitarian assistance to those affected by the war in Ukraine]. (2025). *Caritas Ukraine*. URL: <https://caritas.ua/hum/> [in Ukrainian].

Dvorianyn, P., & Haliv, M. (2025). Napriamy diialnosti ukraïnskykh volonteriv v umovakh rosiïsko-ukraïnskoi viiny: vitchyznianyi mediïnyi dyskurs (2014 – 2022) [Areas of activity of Ukrainian volunteers in the conditions of the Russian-Ukrainian war: Ukrainian media discourse (2014 – 2022)]. *Visnyk humanitarnykh nauk*, 8, 1–28. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15788374> [in Ukrainian].

Departament viiskovoho kapelanstva Patriarshoi kurii UHKTs [Department of Military Chaplaincy of the Patriarchal Curia of the UGCC]. (2025). *Ofitsiïnyi sait Departamentu viiskovoho kapelanstva UHKTs*. URL: <https://www.kapelanstvo.ugcc.ua/> [in Ukrainian].

Zvernennia Blazhennishoho Sviatoslava do virnykh UHKTs ta sikh liudei dobroï voli z nahody Dnia Sobornosti Ukrainy [Appeal of His Beatitude Sviatoslav to the faithful of the UGCC and all people of goodwill on the occasion of the Day of Unity of Ukraine]. (2014). *Ofitsiïni dokumenty Ukraïnskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://docs.ugcc.ua/1316/> [in Ukrainian].

Zvernennia Blazhennishoho Sviatoslava z pryvodu pochatku viiny v Ukraini [Appeal of His Beatitude Sviatoslav regarding the beginning of the war in Ukraine]. (2022). *Synod Yepyskopiv Ukraïnskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/zvernennya-blazhennishoho-sviatoslava-z-pryvodu-pochatku-viiny-v-ukrayni-8176/> [in Ukrainian].

Zvernennia Hlavy UHKTs u 105-y den povnomasshtabnoi viiny, 8 chervnia 2022 roku [Appeal of the Head of the UGCC on the 105th day of the full-scale war, June 8, 2022]. (2022). *Ofitsiïnyi sait Ukraïnskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://ugcc.ua/data/zvernennya-glavy-ugkts-u-105-y-den-povnomasshtabnoy-viiny-8-chervnya-2022-roku-2879/> [in Ukrainian].

Zvernennia hreko-katolytskoho yepyskopatu Ukrainy z pryvodu suspilno-politychnoi sytuatsii v Ukraini [Appeal of the Greek Catholic Episcopate of Ukraine regarding the socio-political situation in Ukraine]. (2014). *Ofitsiïni dokumenty Ukraïnskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://docs.ugcc.ua/1338/> [in Ukrainian].

Zvernennia Synodu Yepyskopiv UHKTs 2014 roku “Ukraina splyvaie krovïu!” [Appeal of the Synod of Bishops of the UGCC of 2014 “Ukraine is bleeding!"]. (2014). *Synod Yepyskopiv Ukraïnskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/zvernennya-synodu-epyskopiv-ugkts-2014-roku-ukrayna-splyvae-krovyyu-169/> [in Ukrainian].

Zvernennia Synodu Yepyskopiv UHKTs do zakhysnykiv Batkivshchyny 2015 roku [Appeal of the Synod of Bishops of the UGCC to the Defenders of the Fatherland of 2015]. (2015). *Synod Yepyskopiv Ukraïnskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/zvernennya-synodu-epyskopiv-ugkts-do-zakhysnykiv-batkivshchyny-2015-roku-165/> [in Ukrainian].

Kyselov, O. (2007). Uriznomanitnennia vyïaviv sotsialnoho sluzhinnia relihiïnykh spilnot Ukrainy [Diversification of manifestations of social ministry of religious communities of Ukraine]. *Relihiïna panorama*, 12, 52–54. [in Ukrainian].

Kolodnyi, A. M. (2012). Motyvy i formy sotsialnoho sluzhinnia konfesii Ukrainy [Motives and forms of social ministry of the confessions of Ukraine]. *Praktychne relihiieznavstvo*, 93–201. [in Ukrainian].

Kulish, N. (2021). Sotsialne sluzhinnia tserkov i konfesii na nyvi zberezhenia individualnoho ta hromadskoho zdorovia suchasnykh ukraintiv [Social ministry of churches and confessions in preserving the individual and public health of modern Ukrainians]. *Ukrainske relihiieznavstvo*, 93, 49–69. [in Ukrainian].

Lyst Hlavy UHKTs Ministrovi oborony Ukrainy shchodo hotovnosti viiskovykh kapelaniv UHKTs nadavaty dopomohu ukraïnskomu viisku [Letter of the Head of the UGCC to the Minister of Defense of Ukraine regarding the readiness of UGCC military chaplains to assist the Ukrainian army]. (2014). *Ofitsiini dokumenty Ukrainskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://docs.ugcc.ua/1353/> [in Ukrainian].

Liubchuk, V. V. (2019). *Pozakultovi praktyky suchasnykh khrystianskykh tserkov v Ukraini: teoretychni ta empirychni aspekty doslidzhennia* [Non-liturgical practices of modern Christian churches in Ukraine: Theoretical and empirical aspects of research]. Lutsk: Vezha-Druk. [in Ukrainian].

“Misiia viiskovoho kapelana – dbaty pro dukh ukraïnskoho voïna”, – o. Rostyslav Vysochan, viiskovyi kapelan UHKTs [“The mission of a military chaplain is to care for the spirit of the Ukrainian warrior,” – Fr. Rostyslav Vysochan, military chaplain of the UGCC]. (2023). *Departament viiskovoho kapelanstva Patriarshoi kurii UHKTs*. URL: <https://www.kapelanstvo.ugcc.ua/misiia-viiskovoho-kapelana-dбаты-pro-duk-h-ukraïnskoho-voïna-o-rostyslav-vysochan-viiskovyy-kapelan-uhkts/> [in Ukrainian].

Patriarshyi palomnytskyi tsentr UHKTs zdiisniue evakuatsiiu liudei iz nebezpechnykh rehioniv Ukrainy [The Patriarchal Pilgrimage Center of the UGCC evacuates people from dangerous regions of Ukraine]. (2022). *Informatsiyni resurs Ukrainskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: https://archives.ugcc.ua/en/news/patriarchal_pilgrimage_center_of_the_ugcc_carries_out_the_evacuation_of_people_from_dangerous_regions_97353.html [in Ukrainian].

Patriarshyi sobor UHKTs v Kyievi: shcho treba pro noho znaty [Patriarchal Cathedral of the UGCC in Kyiv: What should be known about it]. (2023). *Ofitsiyni sait Ukrainskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://ugcc.ua/data/patriarshyy-sobor-ugkts-v-kyevi-shcho-treba-pro-nogo-znaty-3432/> [in Ukrainian].

Poslannia Arkhyiereiskoho Synodu UHKTs v Ukraini shchodo viiny ta spravedlyvoho myru v konteksti novykh ideolohii [Message of the Hierarchical Synod of the UGCC in Ukraine on war and just peace in the context of new ideologies]. (2024). *Synod Yepyskopiv Ukrainskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://synod.ugcc.ua/data/poslannya-arhyereyskogo-synodu-ugkts-v-ukrayni-shchodo-viyny-ta-spravedlyvogo-myru-v-konteksti-novyh-ideologiy-14198/> [in Ukrainian].

“Peremahai zlo dobrom!” (Rym. 12, 21). Poslannia Synodu Yepyskopiv UHKTs 2022 roku [“Overcome evil with good!” (Rom. 12:21). Message of the Synod of Bishops of the UGCC of 2022]. (2022). *Ofitsiini dokumenty Ukrainskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://docs.ugcc.ua/1591/> [in Ukrainian].

Tomchuk, O. A. (2020). Uchast sviashchennosluzhyteliv u volonterskomu rusi dopomohy Zbroïnym Sylam Ukrainy pid chas ahresii Rosiiskoi Federatsii na Skhodi Ukrainy [Participation of clergy in the volunteer movement assisting the Armed Forces of Ukraine during the aggression of the Russian Federation in Eastern Ukraine]. In *Ukrainske viisko: suchasnist ta istorychna retrospektyva: Zbirnyk materialiv I Mizhnarodnoi*

naukovo-praktychnoi konferentsii, (pp. 214–215). Natsionalnyi universytet oborony Ukrainy imeni Ivana Cherniakhovskoho. URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/zbirnyk-ukr-viysko-2020.pdf> [in Ukrainian].

Tserkva vidkryla svoi dveri dlia pereselentsiv i potrebuyuchykh [The Church opened its doors to displaced persons and those in need]. (2022). *Ofitsiyni sait Ukrainskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. URL: <https://ugcc.ua/data/tserkva-vidkryla-svoi-dveri-dlya-pereselentsiv-i-potrebuyuchykh-220/> [in Ukrainian].

«Ya tebe ne pokynu»: posynodalne poslannia Synodu Yepyskopiv Ukrainskoi hreko-katolytskoi tserkvy 2023 roku [«I will not abandon you»: Post-synodal message of the Synod of Bishops of the Ukrainian Greek Catholic Church of 2023]. (2023). *Ofitsiyni sait Ukrainskoi hreko-katolytskoi tserkvy*. <https://ugcc.ua/data/ya-tebe-ne-pokynu-poslannya-synodu-epyskopiv-ukraynskoy-greko-katolytskoy-tserkvy-2023-roku-3713/> [in Ukrainian].

About Caritas Ukraine. (n.d.). *Caritas Ukraine*. URL: <https://caritas.ua/about/> [in English].

Activities. (n.d.). *Caritas Ukraine*. URL: <https://caritas.ua/diyalnist/> [in English].

Annual report. (2021). *Caritas Internationalis*. URL: <https://www.caritas.org/wp-content/uploads/2025/09/EN-Annual-Report-2021.pdf> [in English].

Mid-term evaluation: Advocating for sustainable social services. (2021). *Caritas Ukraine*. URL: https://caritas.ua/wp-content/uploads/2021/03/a_tor-evaluation_advocating-for-sustainable-social-services_2021_sschi.pdf [in English].

Organizational development of the Caritas Ukraine network. (n.d.). *Caritas Ukraine*. URL: <https://caritas.ua/organizational-development-of-the-caritas-ukraine-network/> [in English].

Situation Report № 2. Response to the humanitarian crisis. (2016). *Caritas Ukraine*. URL: https://caritas.ua/wp-content/uploads/2018/01/SitRep_2.pdf [in English].

*Стаття надійшла до редакції 13 січня 2026 р.
Стаття рекомендована до публікації 30.04.2026.
Стаття опублікована 30.05.2026.*